

קונה ומוכר

אחד הנושאים המורכבים ביותר בסחר הבינלאומי אלה המונחים השונים בהם משתמשים עבור היצואנים והיבואנים על מנת לציין גופים או תהליכים שונים. פעמים רבות נמצאות בשימוש מלים, ביטויים וראשי תיבות שלפעמים מציינים דבר זה ולפעמים שונה. דוגמא מצוינת לכך היא המוכר והקונה – Buyer and Seller. בעברית לא נהוג לכנות את העוסקים בסחר הבינלאומי כ"מוכר" ו"קונה". בד"כ משתמשים בביטויים "יצואן" על מנת לציין את המוכר ו"יבואן" על מנת לציין את הקונה. אולם, באנגלית קיימות הגדרות שונות לקונה ולמוכר ולא תמיד הכוונה היא לאותם גופים ממש.

הבא נתחיל בקונה.

- במסמכי ההובלה ובשטרי המטען נהוג לכנות אותו בשם The Consignee.
- במסמכי הבנקים, ובמיוחד באשראים דוקומנטריים ניתן לפגוש אותו כ-The Applicant.
- במכסים במדינות שונות מתייחסים אליו כ-The Importer ובמדינות מסוימות כ-The Purchaser.
- יש המכנים אותו כ-End User.

למרות שפעמים רבות הכוונה בכל הכינויים הנ"ל היא לאותו גוף, הרי שאי אפשר לומר שפירושה זהה לחלוטין. הביטוי Buyer נמצא בשימוש בעיקר בלשכות המסחר (גם בפרסומי והסברי מונחי ה-Incoterms משתמשת לשכת המסחר הבינלאומית – ICC – בביטויים אלה על מנת לתאר את שני הצדדים לעסקה) ובאמנות בינלאומיות. מונח זה פירושו הוא הרחב ביותר והמשתמשים בו מנסים לכלול גם את כל הכינויים האחרים.

במסמך ההובלה ובשטרי מטען משתמשים במילה Consignee (נשגר). הכוונה, מבחינה מעשית היא למי שיפנה במדינת המקור לחברת ההובלה על מנת לשחרר את הטובין. לא משתמשים כאן במילה Buyer משום שאין וודאות שהגוף שפונה על מנת לשחרר את המטען הוא הקונה והוא זה שישלם למוכר (הערה: כל הצדדים האחרים שיש להם עניין במטען נקראים בד"כ בשם: The Merchant). ייתכן והנשגר יהיה גוף שאינו היבואן כלל, כמו, למשל בנק.

כאמור לעיל, הבנקים מתייחסים לקונה כ-applicant. הביטוי הוא מילולי. אחד הפירושים של "applicant" באנגלית הוא "הפונה". ואכן, במקרה של אשראים דוקומנטריים מדובר על מי שפונה לבנק על מנת שזה ינפיק את האשראי הדוקומנטרי.

הסיבה בגללה המכס משתמש במילה Importer, היא קרוב למדי בגלל העובדה שהיבואן הוא זה שעליו לשלם את מסי היבוא ולעמוד בתנאים החוקיים הדרושים לביצוע היבוא.

אי אפשר להצביע על נוהג קבוע לגבי השימוש בביטוי End User. בד"כ מדובר על זה שנמצא בתחנה האחרונה של המטען והוא זה שמשלם בו הלכה למעשה.

לצד לעסקה אותו אנו מכנים "המוכר" יש גם הגדרות שונות.

- במסמכי ההובלה ובשטרי המטען נהוג לכנות אותו בשם The Shipper.
- במסמכי הבנקים, ובמיוחד באשראים דוקומנטריים ניתן לפגוש אותו כ-The Beneficiary.
- במכסים במדינות שונות מתייחסים אליו כ-The Exporter ובמדינות מסוימות כ-The Vendor.
- יש המכנים אותו כ-The Manufacturer.

גם במקרה זה למרות שפעמים רבות הכוונה בכל הכינויים הנ"ל היא לאותו גוף, הרי שאי אפשר לומר שפירושה זהה לחלוטין. הביטוי Seller נמצא בשימוש בעיקר בלשכות המסחר (גם בפרסומי והסברי מונחי ה-Incoterms משתמשת לשכת המסחר הבינלאומית – ICC – בביטויים אלה על מנת לתאר את שני הצדדים לעסקה) ובאמנות בינלאומיות. מונח זה פירושו הוא הרחב ביותר והמשתמשים בו מנסים לכלול גם את כל הכינויים האחרים.

במסמך ההובלה ובשטרי מטען משתמשים במילה Shipper (שולח, שוגר). הכוונה, מבחינה מעשית היא למי שכורת את חוזה ההובלה עם המוביל. פעמים רבות מתייחס אליו המוביל כאל ככל המטען, למרות שאין זה מחויב המציאות שה-Shipper יהיה הבעלים. פעמים רבות נרשם כשוגר על שטר המטען גוף שאינו היצואן האמיתי, כמו חברת יצוא או משלח בינלאומי.

כאמור לעיל, הבנקים, במיוחד כאשר מדובר באשראי דוקומנטרי מתייחסים למוכר כ-Beneficiary. גם כאן, כמו במקרה של הקונה, הביטוי הוא מילולי שכן אחד הפירושים של "beneficiary" הוא "נהנה" ובאמת, הכוונה היא לזה ש"נהנה" מהאשראי הדוקומנטרי ומקבל תשלום מהבנק.

הסיבה בגללה המכס משתמש במילה Exporter, היא קרוב למדי בגלל העובדה שהיצואן הוא זה שעליו לעמוד בתנאים הדרושים ליצוא והוא יהיה זה שיקבל את עידוד היצוא במידה ומגיעות לו. גם ברשימון היצוא, במשבצת 1 מופיע "יצואן" ולא מלים אחרות.

כמובן שהביטויים הנ"ל אינם מייצגים את יצרן הטובין דווקא. בהחלט ייתכן שמדובר בחברת יצוא, במתווך וכיוצ"ב. בביטוי Manufacturer נעשה שימוש כאשר רוצים לציין את היצרן של הטובין.

על העוסקים בסחר בינלאומי להכיר את מכלול הביטויים המציגים גופים שונים ולדעת את ההבדלים ביניהם.

